

Luontotietojen hyödyntäminen Vantaan kaupungilla

Ympäristösuunnittelija Ville Selonen

Yleiskaavoitus/Kestävä Kaupunki

Vantaan kaupunki

Luontotiedon hallinta –seminaari

8.5.2024, Kuntatalo

Luontotiedon hyödyntäminen maankäytön suunnittelussa

Yleiskaava

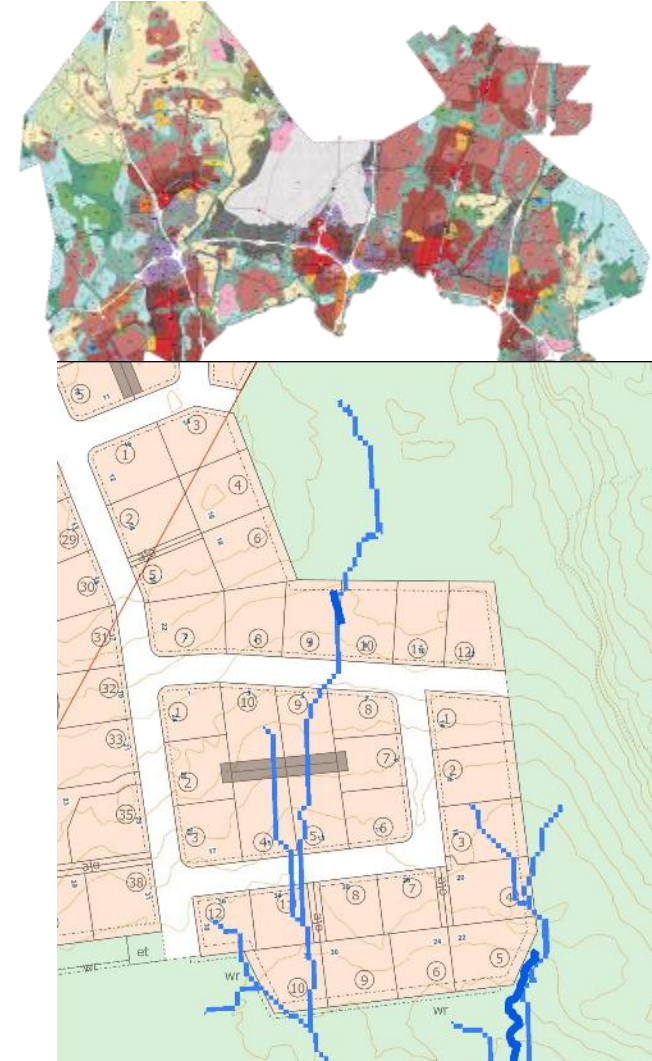
Vantaan yleiskaava 2020 (voimaantulo 11.1. 2023)

Yleiskaavassa esitetään viheralueverkoston suuret linjat: laajat viheraluekokonaisuudet ja yhteydet niiden välillä.

Yleiskaavassa huomioitu mm: Ekologinen verkosto, luonnonsuojelu- ja Natura 2000 – alueet sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo-alueet).
→ luontotietoon perustuvaa suunnittelua.

Asemakaavoitus

Asemakaavoitus on yksityiskohtaisempaa suunnittelua, joka tarvitsee tuekseen yksityiskohtaisempaa ja tarkempaa luontotietoa.

Luontotieto Vantaalla.

Luontotietoa tuotetaan kiihtyvään tahtiin

- Lajistoseurannat
  - Lajikohtaista tietoa
- Kaavoituksen luontoselvitykset
  - Lajit ja elinympäristöt
- Kaupunkitasoiset selvitykset ja suojelusuunnitelmat
- Muut
  - Maaperä, Hydrologia, Metsäsuunnitelma...

▼ Luonto ja ympäristö

- > Ekologisen verkoston nykytila
- > Luonnonsuojelulain kohteet
- > Liito-orava
- > Arvokas elinympäristö
- > Vesiluontokohde
- ▲ Kallioperän arvokas kohde
- > Arvokas eläinkohde
- Arvopuut
- Katupuut
- > Vesistökohteet

VANTAAN KAUPUNKI

VANTAAN LIITO-ORAVAN
SUOJELUSUUNNITELMA

Vantaan pienvesiselvityksen päivitys 2023

Kaupunkipurojen luonnontila ja muuntuneisuus

Faunatican raporteja 1/2020

Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma

Luontotiedon hyödyntäminen

- Luontotiedon ”raakadatan” käyttö suunnittelussa
  - Lajisto, luontotyytit, elinympäristöt...
  - Tiedon tulkinta vaatii asiantuntijuutta.
- Luontotiedon jalostaminen suunnittelun tarpeisiin
  - Olemassa oleva tiedon tiivistäminen selkeämpään muotoon
    - Ekologiset yhteydet
    - Luontoarvorasterit
    - Lieventämishierarkia ja ”liikennevalomalli”

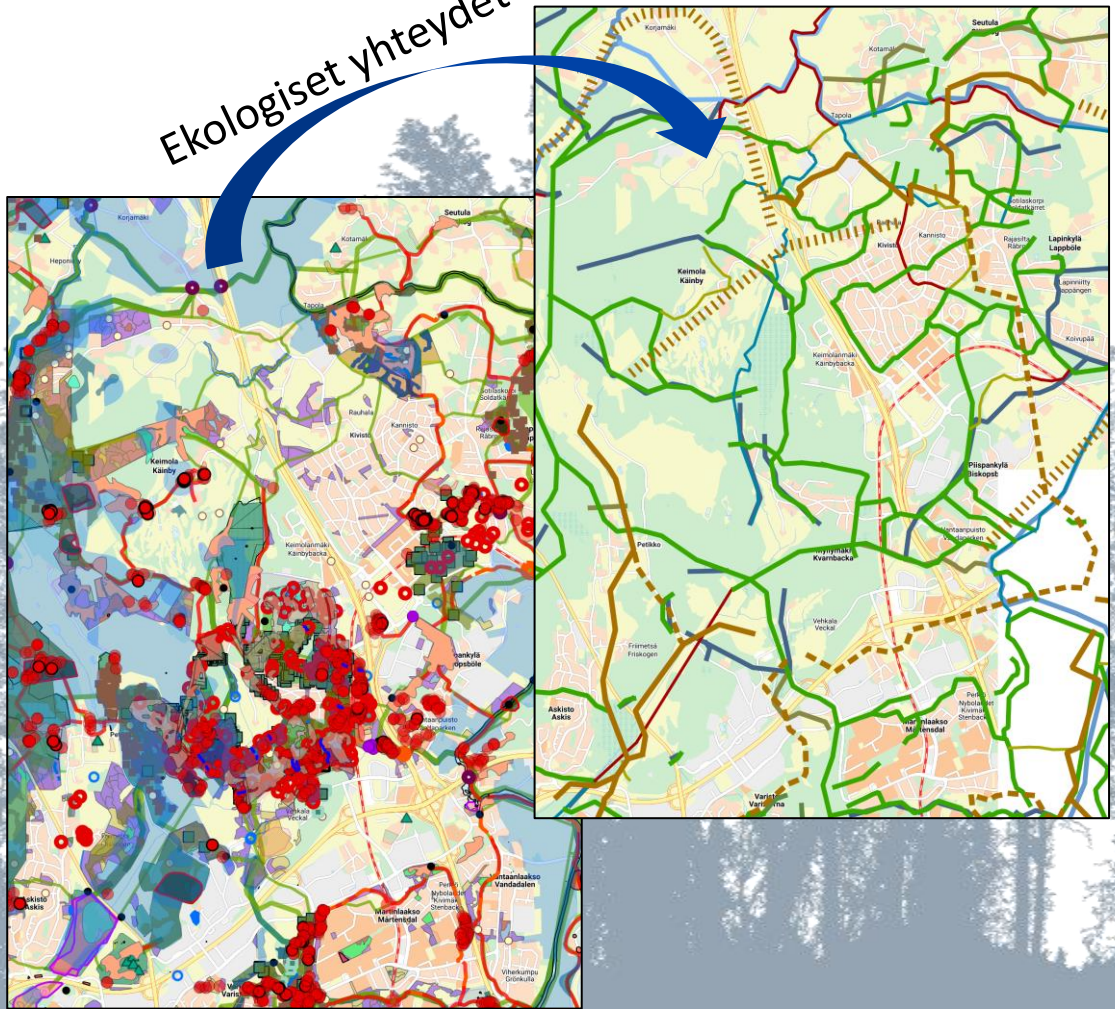

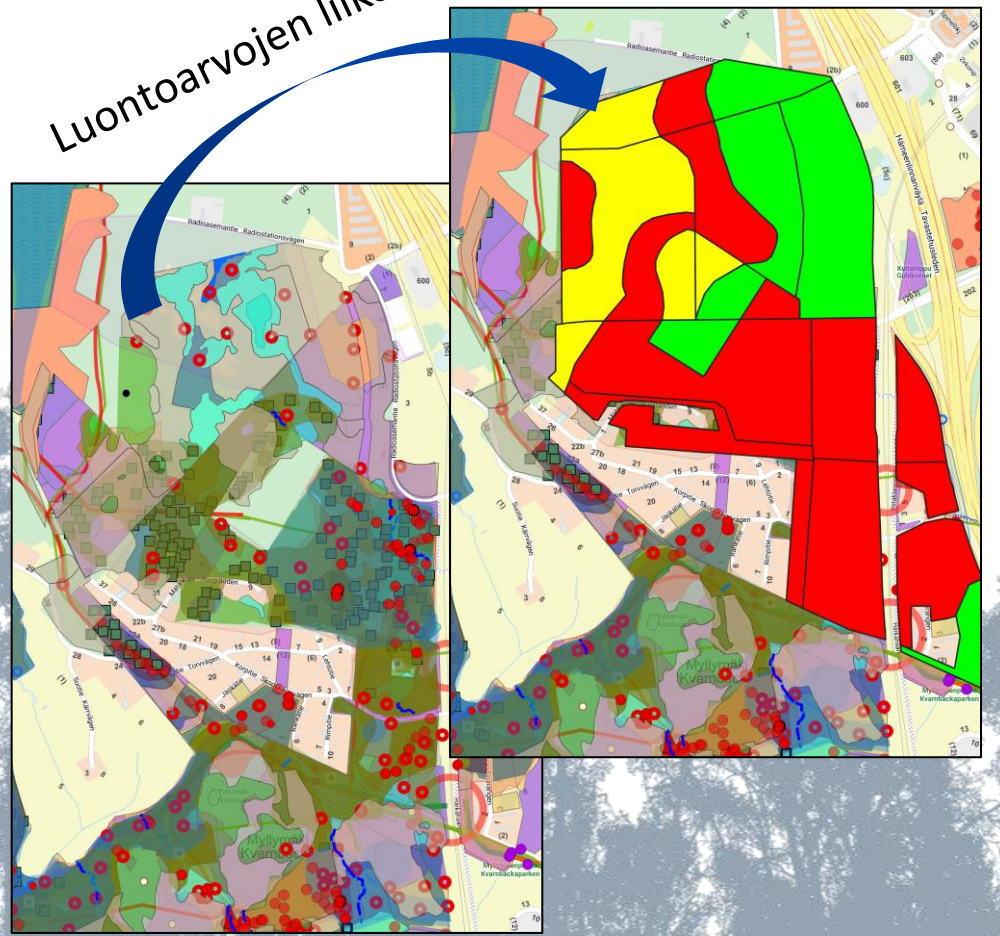
Luontotiedon hyödyntäminen Tiedon jalostaminen

Ekologiset yhteydet

Luontoarvojen liikennevalot

Luontotiedon hyödyntäminen VIVA – viherrakenteen kehityskuva

Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) eli viherrakenteen kehityskuva ohjaa viheralueiden, viherrakenteen ja maiseman kehitystä Vantaalla.

VIVA tarkoittaa yleiskaavan viheralueiden tavoitteita ja sisältöä.

Ohjataan asemakaavoitusta, viheralueiden suunnittelua ja kunnossapitoa sekä maan hankintaa.

VIVA sisältää ohjeistukset viheralueiden mitoittamiseen ja saavutettavuuteen sekä pihojen vehreyttä ohjaavaan vihertehokkuuteen.

VIVAn laatimiseen ja toteuttamiseen tarvitaan kattavasti luontotietoa.

Luontotiedon hyödyntäminen Vantaan ekologiset verkostot

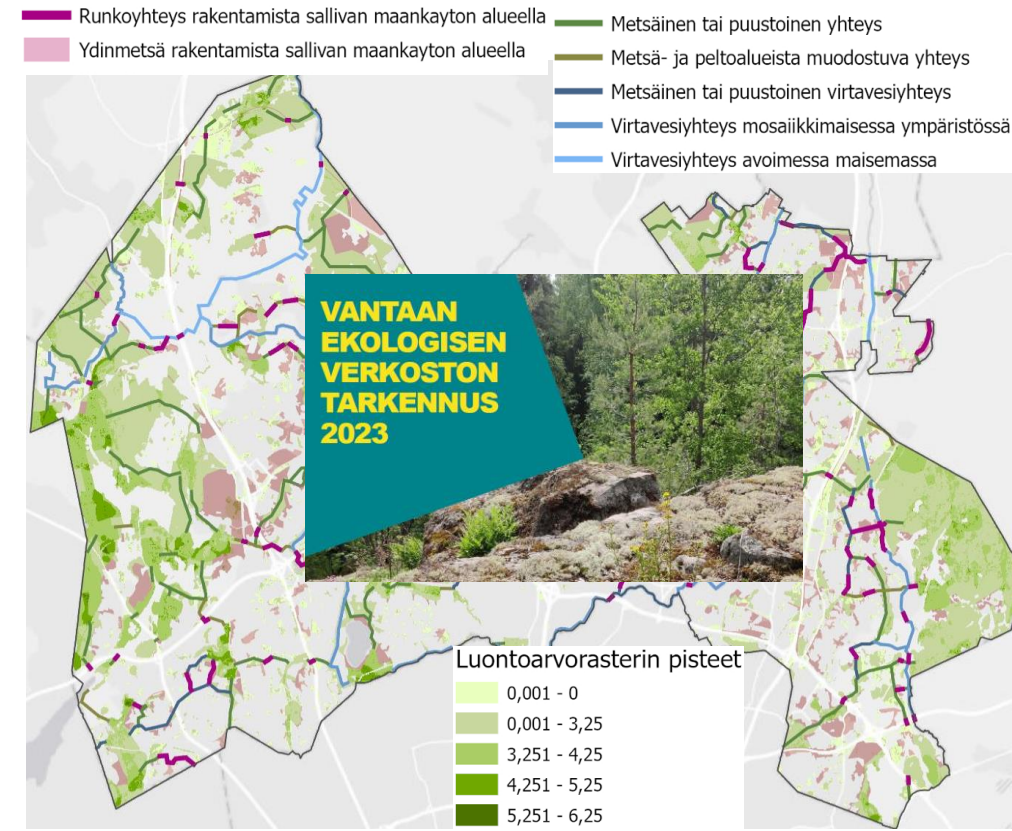
Vuonna 2023 laadittiin Vantaan ekologisen verkoston tarkennus.

Selvitys perustuu pääosin paikkatietotarkasteluihin

→ Tarvitaan riittävän kattavasti luontotietoa.

→ Tarvittaessa luontotietoa päivitettiin maastotöin.

- Viherrakenneaineisto
  - Luontoselvitysten tuottama luontotieto
  - Suojelualueet sekä metsä- ja vesilain kohteet
  - Luonnonsuojelulain lajit ja elinympäristöt
- Luontotiedoista tuotettu luontoarvorasteri yhteyksien tarkennuksen tueksi.

Luontotiedon hyödyntäminen Kaupunkivihreän suunnittelu

Kaupunkivihreä luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa.

Osana ekologisia yhteyksiä:

- Puustoisuuden tarve → puustoisen yhteyden vahvistaminen.
- Avoimen biotoopin tukeminen → niityt, kasvivalinnat.

ARVO -hanke: Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa.

→ Ohjeistus monihyötyisen ja monimuotoisen kaupunkivihreän suunnitteluun.

Luontotiedon hyödyntäminen Luonnonsuojelu

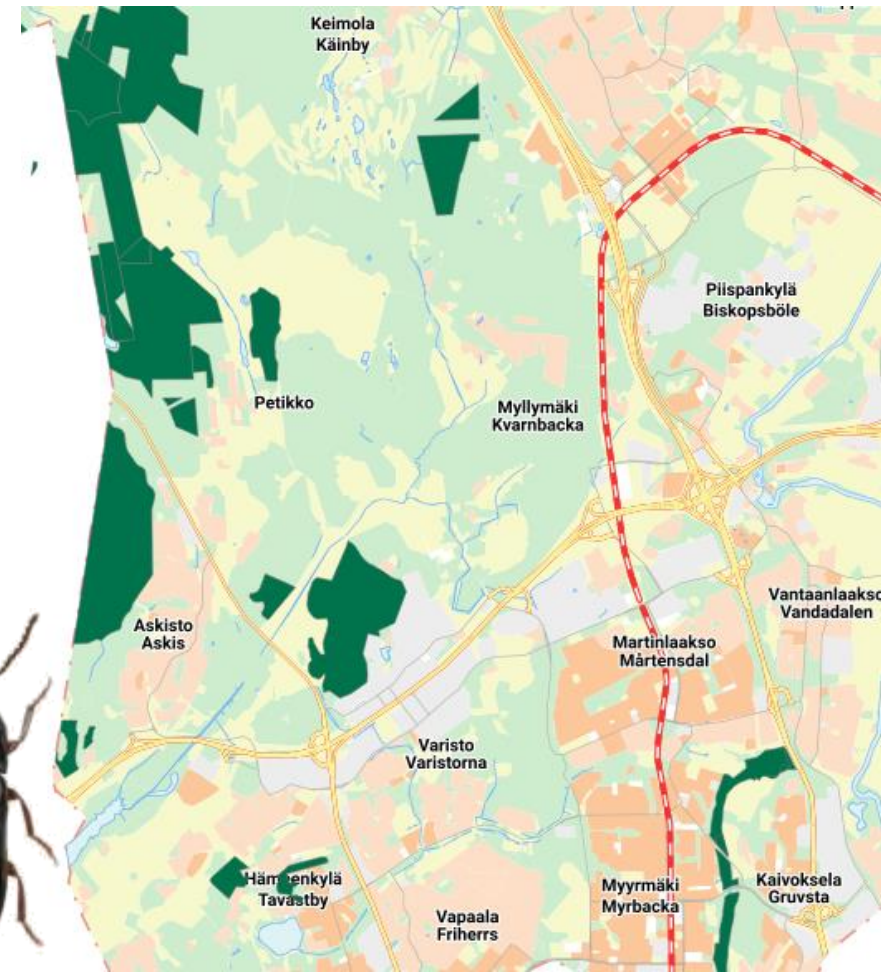
Luonnonsuojelualueet ovat tärkeitä viherverkoston ydinalueita, jotka ylläpitävät luonnon monimuotoisuutta Vantaalla.

- Uusien luonnonsuojelualueiden suunnittelu
- Luontokohteiden ennallistaminen

Tuotetaan uutta luontotietoa luonnonsuojelun tuoksi:

- Koko Vantaan laajuinen luontotyyppiselvitys.
- Vantaan alueen norojen tila ja suojelun taso.

Lajiesimerkkinä halavasepikkä (*Hylochares cruentatus*), jonka kaikki tunnetut elinympäristöt ovat vain Vantaalla.

Luontotiedon hyödyntäminen Asemakaavoitus, liikennevalomalli

Asemakaavoituksen tueksi ja kokonaisuikentymättömyyden tavoittelemiseksi laaditaan ”liikennevalomalli” ohjeistamaan maankäytön suunnittelua.

Liikennevalomalli pohjautuu lieventämishierarkiaan:

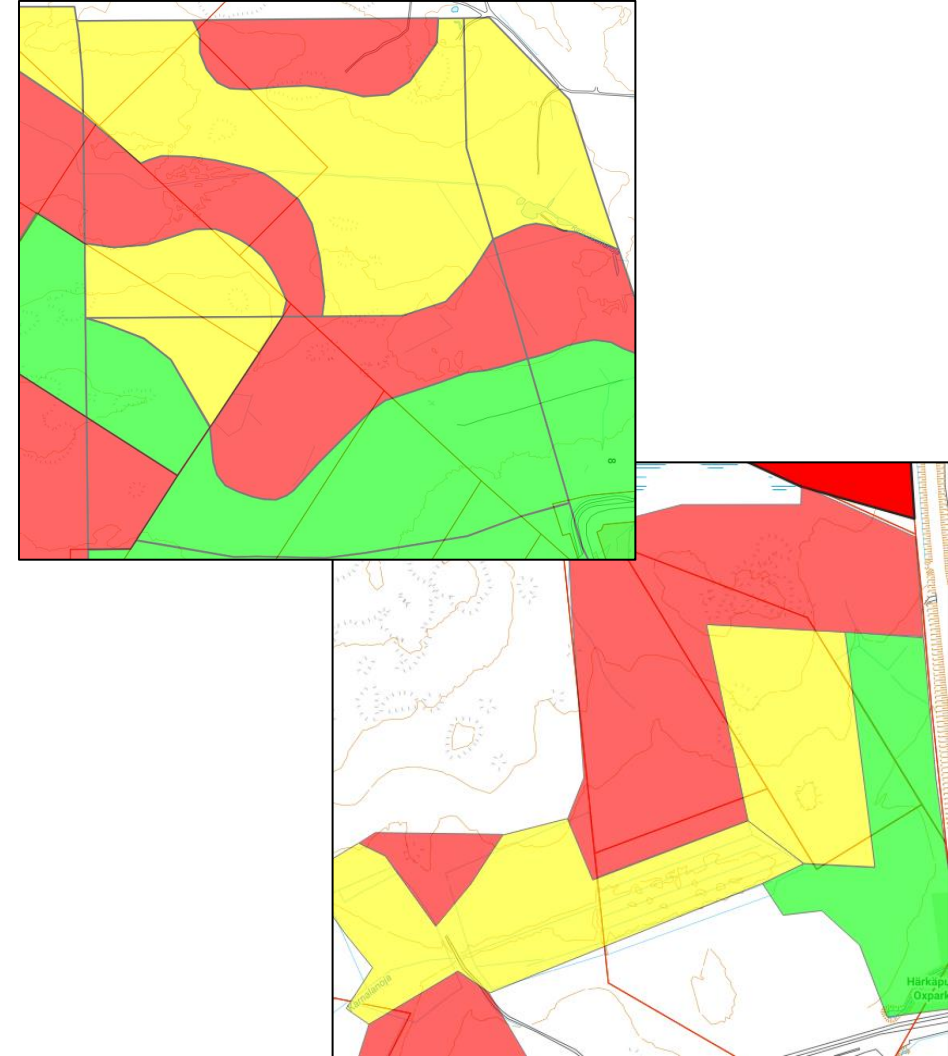
Välttä – Alueen luontoarvot säilytettävä. Haitan hyvittäminen vaikeaa ja kallista.

Lievennä – Luonnolle koitua haitta lievennettävissä. Syntyvä haitta melko helposti hyvitetävissä.

Hyvitä – Luonnolle koitua haitta on vähäistä. Syntyvä haitta helposti hyvitetävissä.

Malli saa värinsä luontotiedosta. Luontotietoa painotetaan mm. uhanalaisuuden tai alueellisen merkittävyyden mukaan.

Liikennevalomalli on osa Vantaan kokonaisuikentymättömyyden mallia. Malli valmistuu vuoden 2024 aikana.

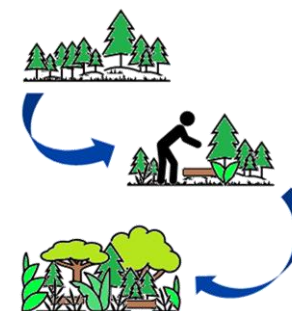
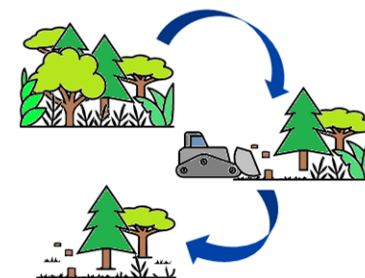
Luontotiedon hyödyntäminen Ekologinen kompensatio

Ekologisen kompensation käyttöönotto vaatii kattavan luontotyyppitasoisen luontotiedon hyvitysalueista.

Vantaalla 2024 aloitettu koko kaupungin laajuinen luontotyyppikartoitus. Kartoituksessa tarkastellaan ekologisin tilamittarein alueiden luonnontilaa ja luontotyyppien edustavuutta.

Saatu tieto käytetään muun muassa hyvitysalueiden ja -toimenpiteiden suunnitteluun.

→ Kaupungin oma *hyvityspankki*.

ELINYMPÄRISTÖ: METSÄT

LUONTOTYYPPIRYHMÄ, JOTA TAULUKKO KOSKEE: Lehtomaiset kankaat ja jalopuustoiset kangasmetsät, Tuoreet kankaat ja kuivahkot kankaat, Kuivat kankaat ja karukkokankaat, Kalliometsät, Turvekankaat

	(Ensisijainen)	(Ensisijainen)	(Ensisijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)	(Toissijainen)
Kehitysluokka		Luontotyyppille ominaisten puuston rakennepiirteiden esiintyminen: eri-ikäisyys, latvuserokseellisuus, satunnainen tilajakauma, palojäljet, monilajisuus	Luontotyyppille ominainen lahopuun määrä ja rakennepiirteet: jatkumo, järeä lahopuu ³ , monilajisuus	Kasvillisuuden (putkilokasvit ja/tai jäkälät ja/tai sammalet) edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet)	Järeiden puiden ³ määrä	Haitalliset vieraskasvilajit	Muu ihmisvaikutus (ei sis. ennallistamista tai luonnonhoitoimia)

Haitat

suorat	0,708 hha	73,34%
epäsuorat	0,2574 hha	26,66%
yhteensä	0,9654 hha	100,00%

Hyvitys (kokonaisheikentymätön)

toimenpiteen pinta-ala	7,25 ha
------------------------	---------

Kiitos!

[Ville Selonen](#)

Ympäristösuunnittelija

Vantaan kaupunki

Yleiskaavoitus / Kestävä kaupunki

ville.selonen@vantaa.fi

+358401801652

Käyntiosoite: Asematie 7, Vantaa

Postiosoite: PL 1870, 01030 Vantaan kaupunki

www.vantaa.fi

